

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, ktorou sa ustanovuje cenová regulácia vybraných regulovaných činností v plynárenstve a niektoré podmienky vykonávania vybraných regulovaných činností v plynárenstve

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2022/490>

Materiál v pripomienkovom konaní do 12.09.2022

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený do medzirezortného pripomienkového konania Úradom pre reguláciu sieťových odvetví SR ako iniciatívny návrh

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Cieľom návrhu vyhlášky je v súlade so splnomocňovacími ustanoveniami § 40 ods. 1 zákona o regulácii ustanoviť cenovú reguláciu v plynárenstve, so zohľadnením cieľov a priorít, ktoré určila regulačná politika na nadchádzajúce 6. regulačné obdobie. Novú regulačnú politiku prijala Regulačná rada dňa 29. marca 2022, pričom 6. regulačné obdobie bude trvať od 1. januára 2023 do 31. decembra 2027. Vyhláškou sa ustanovuje rozsah a spôsob vykonávania cenovej regulácie v plynárenstve okrem dodávky plynu, rozsah, štruktúra a výška oprávnených nákladov, spôsob určenia výšky primeraného zisku, postup a podmienky uplatňovania ceny, podrobnosti o návrhu ceny a spôsobe jeho predkladania na celé regulačné obdobie. V návrhu vyhlášky sú zohľadnené aj poznatky a skúsenosti získané z vykonávania cenovej regulácie v plynárenstve počas predchádzajúceho regulačného obdobia. Vyhláška zároveň zrušuje doterajšiu vyhlášku Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 223/2016 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v plynárenstve v znení neskorších predpisov, podľa ktorej sa postupovalo pri vykonávaní cenovej regulácie v predchádzajúcom 5. regulačnom období.

Návrh vyhlášky má nadobudnúť účinnosť 30.09.2022, okrem vymedzených ustanovení, ktoré nadobudnú účinnosť neskôr

Postoj RÚZ k materiálu

Cieľom návrhu vyhlášky je v súlade so splnomocňovacími ustanoveniami § 40 ods. 1 zákona o regulácii ustanoviť cenovú reguláciu v plynárenstve, so zohľadnením cieľov a priorít, ktoré určila regulačná politika na nadchádzajúce 6. regulačné obdobie. RÚZ k návrhu predkladá nižšie uvedené pripomienky.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k § 4 ods. 1, písm. a) a b)

Navrhujeme v § 4 ods. 1 písm. a) aj b) odstrániť na konci slovné spojenie „vo výške určenej úradom“:

Odôvodnenie:

Vyhláška v minulosti stanovovala na tomto mieste, že dané ekonomicky oprávnené náklady sa zohľadnia v „primeranej výške“ momentálne vyhláška hovorí o výške určenej úradom. Aby sa vylúčila úplná svojvôľa Úradu, bolo by vhodné uviesť, čo sa zohľadní pri danom určení. Svojvôľa nie je prípustná pri rozhodovaní správneho orgánu.

Zároveň je vhodné na tomto mieste uviesť, že Úrad sa nemôže vo vyhláške splnomocniť na vydanie akéhokoľvek všeobecného, prípadne hybridného správneho aktu. Nemôže teda otázku výšky určenia presunúť mimo cenového konania.

2. Zásadná pripomienka k 4 odsek 1, písm. c) a §12 odsek 1

Navrhujeme nahradiť znenie § 4 ods. 1 písm. c) nasledovným znením:

„c) osobné náklady), za ekonomicky oprávnené náklady sa považujú aj priemerné osobné náklady na jedného zamestnanca na rok t zvýšené oproti určeným nákladom na rok t-1 najviac o výšku aritmetického priemeru

zverejnených hodnôt ukazovateľa "Index nominálnej mesačnej mzdy vo vybraných odvetviach podľa mesiacov" za mesiace júl až december roku t-2 a január až jún roku t-1 uvedených na webovom sídle Štatistického úradu Slovenskej republiky (<http://datacube.statistics.sk/>) v priečinku „Demografia a sociálne štatistiky“ v sekcii „Náklady práce“ a pod sekcii „Výberové zisťovanie o štruktúre miezd zamestnancov“ a „Historické údaje“ ukazovateľa „Index nominálnej mesačnej mzdy vo vybraných odvetviach podľa mesiacov“ - (priemysel spolu), náklady na plnenie povinností podľa osobitných predpisov,4“

Navrhujeme v § 12 ods. 1 uvedený vzorec nahradiť nasledovným vzorcom:

$$PCD_t = \frac{O_{vych} + ON_{vych} \times \prod_{n=2023}^t \left(\frac{INM_n}{100} \right) + (PN_{vych} - ON_{vych}) \times \prod_{n=2023}^t \left(1 + \frac{IP_{n-1} - X}{100} \right) + PZ_t \times IMDS_{t-2} + SO_{t-2} - VPS_{t-2} - VDMAX_{t-2}}{Q_{t,t-n}}$$

Navrhujeme v § 12 ods. 1 vložiť nové písm. b) a poradie nasledovných písmen v nadväznosti upraviť:

" ONvých je určená východisková hodnota osobných nákladov, podľa § 4 písm. c)"

Navrhujeme v § 12 ods. 1 vložiť nové písm e) a poradie nasledovných písmen v nadväznosti upraviť:

„INMn je aritmetický priemer zverejnených hodnôt ukazovateľa „Index nominálnej mesačnej mzdy vo vybraných odvetviach podľa mesiacov“ za mesiace júl až december roku t-2 a január až jún roku t-1 uvedených na webovom sídle Štatistického úradu Slovenskej republiky (<http://datacube.statistics.sk/>) v priečinku „Demografia a sociálne štatistiky“ v sekcii „Náklady práce“ a pod sekcii „Výberové zisťovanie o štruktúre miezd zamestnancov“ a „Historické údaje“ ukazovateľa „Index nominálnej mesačnej mzdy vo vybraných odvetviach podľa mesiacov“ - (priemysel spolu),“

Odôvodnenie:

Uvedená úprava je odôvodnená navrhovanou indexáciou mzdových nákladov o Index nominálnej mesačnej mzdy ako aj úpravou kalkulačného vzorca upraveného v § 12.

Touto úpravou sa dosiahne spravodlivejší a ekonomicky správny výpočet maximálnej ceny za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu.

3. Zásadná pripomienka k § 4 ods. 2 písm. x)

Navrhujeme v § 4 ods. 2 písm. x) zmeniť odkaz pod čiarou 18) nasledovne:

„ § 26 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov“

Odôvodnenie:

Dovoľujeme si navrhnúť zmenu odkazu zo Zákona o dani z príjmov na Zákon o účtovníctve. Navrhovaná zmena nemá žiadnu implikáciu na výšku oprávnených nákladov, len dôjde k zjednodušeniu procesu.

Zmenu odôvodňujeme okrem iného nasledovným príkladom:

Do účtovníctva spoločnosti nedorazila faktúra za službu vo výške 10.000 EUR do 31.12.2020 (teda do konca účtovného obdobia), ale až v januári 2021. V účtovníctve spoločnosti je potrebné zaúčtovať „rezervu“ na výšku faktúry 10.000 EUR do 31.12.2020, v zmysle Zákona o účtovníctve, teda účtovať o nákladoch, ktoré vecne a časovo súvisia. Následne však skutočná faktúra dorazí do spoločnosti v januári 2021, kedy dôjde k zaúčtovaniu faktúry (kvôli odvedeniu daní) a tiež sa zároveň „rezerva“ zaúčtovaná v decembri 2020 zruší, teda vplyv na Výsledok hospodárenia spoločnosti bude nulový.

Tento prístup je správny a hovorí o ňom Zákon o účtovníctve. Takto všetky spoločnosti musia postupovať, aby neporušovali zákon.

Zákon o dani z príjmov však zohľadňuje skutočnú faktúru, teda všetko sa z daňového pohľadu rieši až v januári 2021.

Preto rezervy sa tvoria na základe Zákona o účtovníctve.

Tiež je nutné povedať, že tento prístup nemá žiadnu implikáciu na výšku oprávnených nákladov, ale dôjde k zásadnému zjednodušeniu procesu pri vyčísľovaní oprávnených nákladov. Tým, že sa aplikuje 3 ročný priemer nákladov, teda aj 3 ročná tvorba a rozpúšťanie rezerv.

4. Zásadná pripomienka k § 5 ods. 4 písm. a) až c)

Navrhujeme v 5 ods. 4 písm. a), b) a c) vložiť pred slovo „údaje“ slovo „agregované“.

Odôvodnenie:

V tomto ustanovení navrhujeme legislatívne spresnenie. Zámerom je vylúčiť interpretačné nezrovnalosti.

5. Zásadná pripomienka k § 6 ods. 1 písm. c),

V § 6 ods. 1 písm. c), bode 1 navrhujeme vypustiť slová „alebo biometán“ a v bode 2 navrhujeme vypustiť slovo „biometán“.

Odôvodnenie:

Nakoľko je biometán kvalitatívne totožný so zemným plynom máme za to, že investície do aktív používaných na jeho distribúciu by nemali byť zahrnuté do prémie WACC 2%. Máme taktiež za to, že pravidlá pripájania výrobcov biometánu do distribučnej siete sú upravené v § 11a zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore OZE, na základe ktorého je jasne definovaný podiel nákladov na prípojku, ktoré znáša výrobca (25%) a prevádzkovateľ distribučnej siete (75%). Priznanie 2% prémie bude mať za nepriamy dôsledok zmenu pomeru nákladov, ktoré sú rozdelené medzi výrobcu a prevádzkovateľa distribučnej siete v zmysle zákona.

6. Zásadná pripomienka k § 11 a 12

K tarífam na krytie strát, vlastnú spotrebu, vyvažovanie a zabezpečenie bezpečnosti dodávok

V § 11 ods. 5 navrhujeme nahradiť v prvej vete za čiarkou znenie „okrem taríf na krytie strát plynu a vlastnej spotreby plynu v distribučnej sieti podľa § 12 ods.“ nasledovným znením:

„pričom tarify podľa § 12 ods. 5 a tarify podľa § 12 ods. 9 sú variabilnou sadzbou taríf“

Navrhujeme znenie v pôvodnom § 12 ods. 1 písm. b) nahradiť nasledovným znením:

„PNvých sú určené skutočné ročné ekonomicky oprávnené prevádzkové náklady v eurách súvisiace s regulovanou činnosťou určené podľa § 4 ods. 1, okrem nákladov na krytie strát a vlastnej spotreby v distribučnej sieti a nákladov na uskladňovanie plynu pre potreby krytia strát, vlastnej spotreby a vyvažovania distribučnej siete a nákladov na zabezpečenie štandardu bezpečnosti dodávok plynu podľa osobitného predpisu³¹⁾, ktoré tvoria náklady na uskladňovanie plynu pre potreby zabezpečenie štandardu bezpečnosti dodávok plynu spolu s dodatočnými nákladmi súvisiacimi so zabezpečením dodatočného produktu na kompletné zabezpečenie štandardu bezpečnosti dodávok plynu v súlade s osobitným predpisom³¹⁾ na základe rozhodnutia ministerstva pre rok t; určené ako priemerné ročné prevádzkové náklady nevyhnutne vynaložené na regulovanú činnosť za roky t-2, t-3 a t-4, pričom PNvých sú určené na celé regulačné obdobie, k revízii PNvých počas regulačného sa môže pristúpiť iba v prípade, ak predpokladaná výška PNvých v kalendáriom roku t-1 bude o 10% vyššia v porovnaní s východiskovou hodnotou PNvých; a výpočet PNvých sa predloží regulovaným subjektom ako súčasť návrhu ceny na prvý rok regulačného obdobia spolu s odôvodnením výpočtu jednotlivých nákladových položiek; pre regulovaný subjekt bez histórie PNvých za predchádzajúce regulačné obdobie sa použijú pri návrhu ceny plánované prevádzkové náklady na rok t“

Navrhujeme znenie v § 12 ods. 5 nahradiť nasledovným znením:

„K tarífam podľa § 10 ods. 3 sa pripočítajú samostatné tarify, ktoré zohľadnia náklady súvisiace s nákupom plynu na krytie strát a vlastnej spotreby plynu v distribučnej sieti a náklady na uskladňovanie plynu pre potreby krytia strát, vlastnej spotreby a vyvažovania distribučnej siete. Tieto tarify sa na rok t navrhujú tak, že celkové plánované tržby z taríf na krytie nákladov súvisiacich s nákupom plynu na krytie strát a vlastnej spotreby plynu v distribučnej sieti a nákladov na uskladňovanie plynu pre potreby krytia strát, vlastnej spotreby a vyvažovania distribučnej siete v roku t regulačného obdobia v eurách neprekročia maximálne náklady na krytie strát plynu a vlastnej spotreby plynu v distribučnej sieti a náklady na uskladňovanie plynu pre potreby krytia strát, vlastnej spotreby a vyvažovania distribučnej siete. Maximálne náklady na krytie strát plynu a vlastnej spotreby plynu v distribučnej sieti podľa odsekov

6 a 7 vyjadrené v eurách sa pre rok 2023 sa vypočítajú podľa odseku 6, pre roky 2024 až 2027 sa vypočítajú podľa odseku 7; v prípade ak nastane situácia na trhu so zemným plynom, kedy nebude možné obstaráť nákup plynu na krytie strát a vlastnej spotreby plynu prostredníctvom produktu podľa odseku 8, bude stavená cena plynu na krytie strát a vlastnej spotreby v distribučnej sieti CPSt, ako výsledok obchodnej verejnej súťaže uskutočnenej v roku t-1 v súlade s § 29 ods. 7 zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov.“

Navrhujeme znenie § 12 ods. 9 nahradiť nasledovným znením:

„K tarífam podľa § 10 ods. 3 sa pripočítajú samostatné tarify pre prevádzkovateľa distribučnej siete, ktorý distribuuje plyn distribučnou sieťou, do ktorej je pripojených viac ako 100 000 odberateľov, ktoré zohľadnia náklady regulovaného subjektu na uskladňovanie plynu pre potreby zabezpečenie štandardu bezpečnosti dodávok plynu spolu s dodatočnými nákladmi súvisiacimi so zabezpečením dodatočného produktu na kompletné zabezpečenie štandardu bezpečnosti dodávok plynu. podľa osobitného predpisu³¹). Tarify podľa predchádzajúcej vety sa navrhujú tak, že celkové plánované tržby z týchto taríf v roku t regulačného obdobia v eurách neprekročia hodnotu nákladov regulovaného subjektu na uskladňovanie plynu pre potreby zabezpečenie štandardu bezpečnosti dodávok plynu spolu s dodatočnými nákladmi súvisiacimi so zabezpečením dodatočného produktu na kompletné zabezpečenie štandardu bezpečnosti dodávok plynu.“

Odôvodnenie:

Uvedená úprava sa navrhuje v súvislosti s tarifikami na krytie strát, vlastnú spotrebu, vyvažovanie a zabezpečenie bezpečnosti dodávok.

V prvom rade, keďže tarify na krytie strát, vlastnú spotrebu, vyvažovanie a zabezpečenie bezpečnosti dodávok budú aplikované na objem, musia byť variabilnou sadzbou, inak nebude možné dodržať limit 85%.

V upravenom § 12 ods. 5 je doplnená kompletná definícia novej tarify, ide o tarifu zohľadňujúcu náklady súvisiace s nákupom plynu na krytie strát a vlastnej spotreby plynu v distribučnej sieti a náklady na uskladňovanie plynu pre potreby krytia strát, vlastnej spotreby a vyvažovania distribučnej siete. Zároveň sa v danom ustanovení upravuje aj eventualita, kedy nie je možné obstaráť štandardne plyn prostredníctvom obchodnej verejnej súťaže.

V uvedenej pripomienke sa upravuje tiež tarifa na zabezpečenie bezpečnosti dodávok, teda nákladov regulovaného subjektu na uskladňovanie plynu pre potreby zabezpečenia štandardu bezpečnosti dodávok plynu spolu s dodatočnými nákladmi súvisiacimi so zabezpečením dodatočného produktu na kompletné zabezpečenie štandardu bezpečnosti dodávok plynu.

Vzhľadom na vyššie uvedené sa upravuje aj definícia určených skutočných ročných ekonomicky oprávnených prevádzkových nákladov v eurách (ďalej len „PN“). Z nich sú vyňaté náklady, ktoré budú riešené samostatnými tarifikami:

náklady na krytie strát a vlastnej spotreby v distribučnej sieti a náklady na uskladňovanie plynu pre potreby krytia strát, vlastnej spotreby a vyvažovanie distribučnej siete

náklady na zabezpečenie štandardu bezpečnosti dodávok plynu podľa osobitného predpisu, ktoré tvoria náklady na uskladňovanie plynu pre potreby zabezpečenie štandardu bezpečnosti dodávok plynu spolu s dodatočnými nákladmi súvisiacimi so zabezpečením dodatočného produktu na kompletné zabezpečenie štandardu bezpečnosti dodávok plynu.

Platí pritom, že k revízii PN môže dôjsť, ak dôjde k zmene parametra väčšej ako 10%.

7. Zásadná pripomienka k §12 odsek 1

Navrhujeme v § 12 ods. 1 písm. f) nahradiť spojenie „zaradeného majetku v roku t-2“ slovným spojením:

„zaradeného majetku od roku t-2“

Navrhujeme v § 12 ods. 1 písm. g) za bodkočiarkou vložiť spojenie:

„pre rok 2023 sa hodnota IMDSt-2 rovná 1;“

Odôvodnenie:

Pri kumulovanej hodnote odpisov sa navrhuje spresnenie v podobe nahradenie predložky v, predložkou od. V indexe miery využitia dosiahnutých disponibilných zdrojov regulovaného subjektu došlo k úprave hodnoty pre rok 2023.

8. Zásadná pripomienka k § 12 ods. 1 písm. e)

Navrhujeme v pôvodnom § 12 ods. 1 písm. e) Návrhu zmeniť faktor efektivity z 2% na 1%

Odôvodnenie

V súčasnej dobe čelia podnikatelia obrovskej miere neistoty a nestability zapríčinennej rôznymi faktormi ako je napríklad aj vojnový konflikt na Ukrajine a vysoká inflácia. Z uvedených dôvodov považujeme

určenie východiskovej hodnoty faktora efektivity na úrovni 2% za nevhodné, nakoľko nie je súčasne možné znížiť náklady. Faktor X teda nie je v súčasnosti vhodným parametrom pre výpočet PCDt. Nakoľko, sa počíta s trvaním regulačného obdobia v čase minimálne 5 rokov znamenalo by to uznanie nákladov znížených kumulatívne o 10%, čo je v súčasnej situácii absolútne nemožné.

9. Zásadná pripomienka k §12 odsek 7

K § 12 ods. 7 Návrhu

Navrhujeme v § 12 ods. 7 upraviť definíciu PSn takým spôsobom, že sa na konci pridáva čiarka a nasledovné znenie:

„pre rok 2023 je hodnota PSn rovná 0“

Navrhujeme v § 12 ods. 7 upraviť vo vzorci parameter „n=2018“ na „n=2023“

Odôvodnenie:

Pre rok 2023 nie je určená hodnota. Zároveň je potrebné aktualizovať vzorec pre nové regulačné obdobie.

10. Zásadná pripomienka k §12 odsek 9

V § 12 navrhujeme vypustiť ods. 9

Odôvodnenie:

Náklady pre zachovanie maximálnej bezpečnosti dodávok plynu pre zraniteľných odberateľov sú pokryté v návrhu vyhlášky, ktorou sa ustanovuje cenová regulácia dodávky plynu. V prípade nákladov v súvislosti s vyvažovaním distribučnej siete, sú tieto zahrnuté v § 4 ods. 1 písm. a) v rámci oprávnených ekonomických nákladov tejto vyhláške.

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2022/490>